UUTISET

Hirmuisinta on, että hallitus haluaa alentaa sekä hintoja että tukia. Jos toista alennetaan, toista pitää nostaa, jotta tuotantoa voidaan jatkaa. **NORJAN UUSI MAATALOUS- JA RUOKAMINISTERI SYLVI LISTHAUG**

”Perusnorjalainen” maatalousministeriksi

Norjan uusi maatalous- ja ruokaministeri on **Sylvi Listhaug**, 35. Hän edustaa oikeiston hallituksessa edistyspuoluetta eli ”perusnorjalaisia”. Pääministeri on konservatiivipuolue høyren puheenjohtaja **Erna Solberg**, 52.

Norjan tuottajajärjestön puheenjohtaja **Nils Bjørke** sanoo maatalousministerin nimitystä yllättäväksi, koska edistyspuolue ei ole osoittanut kiinnostusta maatalouteen. Listhaugin alaa on ollut lähinnä perhepolitiikka.

Hallituspuolueet haluavat leikata tukia, alentaa ruuan tulleja sekä poistaa maatiloilta asumisvelvoitteen. Edistyspuolue haluaa lisäksi niputtaa maatalouden osaksi elinkeinoministeriötä.

”Hirmuisinta on, että hallitus haluaa alentaa sekä hintoja että tukia. Jos toista alennetaan, toista pitää nostaa, jotta tuotantoa voidaan jatkaa”, Bjørke sanoo.

Konservatiivien maatalousvastaava **Svein Flåtten** vakuuttaa, ettei viljelijöillä ole mitään pelättävää. ”Kannattavuutta parannetaan ennen kuin suojaa puretaan.”

Oppositioon jääneiden kristillisten puheenjohtaja **Knut Hareide** arvioi maatalouspolitiikan olevan yksi niistä aiheista, joissa uuden hallituksen ja vanhan keskustahallituksen näkökannat selvimmin eroavat.

STATSMINISTERENS KONTOR (SMK)

Norjan uusi maatalousministeri Sylvi Listhaug haluaa vähentää byrokratiaa.

Norja ei kuulu EU:hun, vaan sillä on kansallinen maatalouspolitiikka ja ruuan tuontirajoituksia. Järjestelmä on samantapainen kuin Suomessa ennen EU-jäsenyyttä.

Vertasi maataloutta kommunismiin

Maatalousministeri Listhaug on päässyt otsikoihin kolmen vuoden takaisella pakinallaan, jossa hän näki kommunistisia käytäntöjä Norjan politiikassa. Yksi oli maataloustulolaki:

”Meille vakuutetaan, että kommunistinen järjestelmä, jota ei ole juuri muutettu 60 vuoteen, on ainoa tapa pelastaa Norjan maatalous.”

Listhaug syytti samalla konservatiivipuoluetta ”polvilleen menosta maatalousjärjestöjen edessä”.

Ministeriksi nimityksen jälkeen Listhaug halusi jättää pakinan taakseen. Hän lupaa yhteistyötä sekä muun hallituksen että maatalouden kanssa. Yksi iso tavoite on byrokratian vähentäminen.

”Näen maatalouden jännittävänä alana. Sen ongelmana on kuitenkin jatkajien puute. Sille pitää tehdä jotain.”

Pääministeri on kehunut Listhaugin olevan pätevä maatalousministeri, koska tämä on viljelijän tytär. Siihen Listhaug itsekin vetoaa:

”Olen ylpeä siitä, että minut on kasvatettu oman tilan maidolla.”

HEIKKI VUORELA

Koskinen uskoo Suomi-pykälän jatkoon

Etelä-Suomen kansallisen maataloustuen siirtäminen uuden EU-pykälän varaan ei jää kertaratkaisuksi, maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) uskoo.

Koskinen perustaa optimismin kokemukseen sokerijuurikkaan kansallisesta tuesta. Suomi sai siihen oikeuden 2006. Kun järjestelmää myöhemmin jatkettiin, Suomen tuki oli mukana jo komission pohjaesityksessä.

Mutta jos Suomi-pykälä 149a ei saisikaan jatkoa vuoden 2020 jälkeen, jäljellä on yhä EU-liittymissopimuksen artikla 141, Koskinen pohti MTK-Helsingin tilaisuudessa maanantaina.

MTK:n maatalousjohtaja **Minna-Mari Kaila** oli huolissaan siitä, olisiko enää paluuta. Koskinenkin myönsi sen vaikeaksi. EU-komissio on vastustanut 141-artiklaa nimenomaan siksi, että artikla viittaa liittymisestä aiheutuviin vaikeuksiin ja liittymisestä on kohta 19 vuotta.

Europarlamentaarikko **Petri Sarvamaan** (kok.) esittämä uusi Suomi-pykälä ei viittaa liittymiseen, vaan yleensä Suomen maatalouden vaikeuksiin.

Hallitus on etsinyt ratkaisuja, joihin komission vaatima Etelä-Suomen tuen alenema ei vaikuttaisi. Etelän maitotuki siirretään EU:n tukiin, joissa on aiempaa enemmän mahdollisuuksia tuotantoon sidottuihin tukiin. Kansallisiksi jäävät sika- ja siipikarjan sekä puutarhatuotannon tuki kyllä alenevat mutta hitaammin kuin ennen, Koskinen huomautti.

Vuonna 2015 voimaan tulevassa ratkaisussa etelässä tuskin on enää kahta tukialuetta, vaan A ja B yhdistetään.

Tuotantoon sidotut EU-tuet vähentävät tilatukea. Koskinen korosti, etteivät maatalouden tuet silti radikaalisti muutu, sillä Suomi saa uudella rahoituskaudella lisää maaseudunrahoitusta. Se mahdollistaa luonnonhaittakorvauksen korottamisen.

Suomen maatalouden tulos EU-rahoituskehyksessä sai tunnustusta myös MTK:n Kailalta. Hän peräsi hallitukselta samaa henkeä, kun kansallisista tuista päätetään.

EU-tukea ei maidolle voi maksaa litrahinnassa, vaan etelässä pitää siirtyä eläinpalkkioon. Pohjoisessakin joudutaan pohtimaan, millä perusteella kansallinen tuki maksetaan sen jälkeen, kun maitokiintiöt poistuvat 2015. Sitä pohditaan Koskisen mukaan tuottajajärjestöjen kanssa talven aikana.

Suomi neuvottelee EU-komission kanssa tuista syksyn aikana. Yksi tavoite on saada jatko luopumistuelle. Se on Koskisen mukaan todennäköisesti kovimman työn takana oleva asia.

HEIKKI VUORELA

» Sika ja siipikarjan sekä puutarhatuotannon tuki kyllä alenevat mutta hitaammin kuin ennen.

MIRJA KOIVISTO

Ilga Pitkämäki huolehti maanantaina karjasta Kauhajoella viljelijöiden syyslomalla.

Lomitukset järjestyvät hyvin syyslomien ruuhkaviikoilla

Pohjoisessa Suomessa voivat pitkät ajomatkat haitata. Pohjoisessa ei paikoin saa lomittajaa koululaisten syyslomalla.

Lomituspalvelupäällikkö **Elina Oinas** sanoo Muhoksen alueella lomitusten onnistuvan hyvin. Maatalouslomittajia on tarpeeksi.

Lomituspalveluyrittäjiä työllistetään vakinaisten lomittajien lisäksi syyslomaviikon aikana. Opiskelijoita lomittaa apuna.

Kaikille määräaikaisille lomittajille ei lomatoimistolla kuitenkaan ole osoittaa työtä syksyn ruuhkaviikolla.

”Kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa laajalla alueella pitkien ajomatkojen takia”, Oinas toteaa.

Pohjoisessa voi jäädä katvealueita

Muhos järjestää lomituksia yhteensä 12 kunnassa Oulun suuralueella. Viljelijät varaavat lomansa hyvissä ajoin. Loman pituudesta saatetaan neuvotella.

Tämänviikkoinen syysloma alkoi Muhoksella pakkassääsä. Maa on valkea, sillä lunta satoi viitisen senttiä. Osassa koivuista on vielä täysi lehti.

Kouvola kykenee järjestämään lomittajan syyslomalla, jos varaus tehtiin ajoissa. Koululaiset lomailevat tämän viikon alueen kymmenessä kunnassa.

”Sijaisapuja on vaikea toteuttaa syysloman aikana”, vs. lomituspalvelujohtaja **Mervi Taimisto** valittaa.

Lomitusyrittäjiä työllistetään tarvittaessa varsinkin Orimattilassa, Nastolassa ja Iitissä. Lyhytaikaisia lomittajia käytetään.

Ammattitaitoista tekijää on Taimiston mukaan joskus hankala löytää lyhyisiin lomituksiin.

Kouvolan lomitusalue ulottuu Miehikkälästä itärajalta aina Lahteen. Vakinaisia lomittajia on 120. Kymmenen työskentelee määräaikaisena.

Ajoissa kysyvä saa lomittajan

Kauhajoen seudulla koululaiset ja perheet lomailivat viime viikolla. Lomatoimistossa riitti kiirettä. Syysviikko on suosittua lomailuaikaa.

”Voimme lomitusten järjestäjinä olla tyytyväisiä”, lomitustoimenjohtaja **Lea Ojanen** Suupohjan maatalouslomituksista myhäilee.

Ojanen kiittää lomanhakijoita, jotka suunnittelivat syyslomansa ajoissa. Kukaan ei kyse-le lomittajaa enää maanantaina lomaviikkonsa alkajaisiksi.

”Lomasuunnitelmat toteutuvat näin toimien satapro-senttisesti, melkeinpä.”

Suupohja työllistää 120 vakinaista lomittajaa sekä lomitusyrittäjiä ja tuntipalkkaisia lomittajia. Työlistat tehdään neljäksi viikoksi. Lomittaja saa sen viikkoa ennen töitä.

”Aikataulut tiedetään yleisesti.”

Syyslomaa yritetään jakaa kahdelle tilalle niin, että toinen lomailee perjantaista tiistaihin. Toisen loma kestää keskiviikosta sunnuntaihin.

Yhä useampi viljelijäperhe haluaa samanaikaiselle lomalle. Yksi tai useampi lomittaa silloin maatilalla.

Kuusi eteläisen Etelä-Pohjanmaan kuntaa kuuluu Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymään. Se järjestää lomitukset alueella.

JUHANI VIITALA

Lomitusalueet

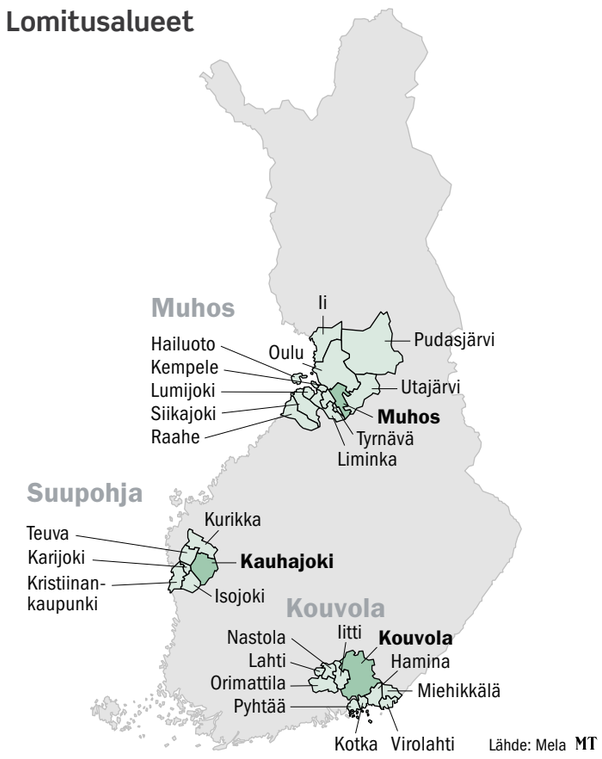

» Syyslomaa yritetään jakaa kahdelle tilalle niin, että toinen lomailee perjantaista tiistaihin. Toisen loma kestää keskiviikosta sunnuntaihin.

Lomitus sujuu seesteisesti

Maatalouslomittajista ei koeta suoranaista pulaa missään päin maata. Koulujen syyslomina sekä sesonkiaikoina kysyntä ruuhkautuu.

”Silloin tarvetta voi olla enemmän kuin tarjontaa”, johtaja **Antti Huhtamäki** Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta kertoo.

Lomittajapulan Huhtamäki kieltää. Kysyntää kasautuu tietyille viikoille. Itse järjestetyt lomitukset ja ostopalvelut helpottavat tilannetta.

Nuoria ja ikääntyviä henkilöitä hakeutuu hyvin lomittajan töihin. Lomansaajat vähenevät 7–8 prosenttia vuosittain. He ikääntyvät.

Mela vastaa valtakunnallisesti lomituspalveluista. 45 paikallisyksikköä järjestää lomituksia alueellisesti. Osa on hyvin suuria.

Maatalouslomitukset sujuvat Huhtamäen mielestä suuritta ongelmitta. Toimintaa pyöritetään samoin säännöin koko maassa. Lait ja ohjeistus ovat kaikille samat.

Lomansaaja voi hakea Melalta oikaisua tai valittaa hallintooikeuteen, jos hän kokee itsensä kaltoin kohdelluksi.

”Joissain asioissa voi olla erilaisia tulkintoja. Ihmiset ovat niiden taustalla.”

Ruuhkia lomituksissa aiheuttavat hiihtolomat, syyslomat ja kesäkuun alku sekä loppuvuoden kuukaudet. Konenäyttelyyn halutaan ja viljelijäristeilyille.

Tammikuu on vuoden rauhallisinta aikaa maatalouslomituksissa.

JUHANI VIITALA